

Veel en vers zelf verkopen

Na lang dubben besloten Dietrich en Annegret Vriesen twee twee-etagevolièrestallen te bouwen. Om met eigen productie te voldoen aan de gestegen vraag naar verse scharreleieren uit hun pakstation.

Dietrich en Annegret Vriesen twijfelden lang over de omschakeling van kooi naar alternatief. Eind 2007 besloten ze tot de bouw van twee twee-etagestallen voor in totaal 100.000 kippen. Ingericht met het Big Dutchman Natura 60-volièresysteem.

De bedrijfssituatie van de Vriesens wijkt af van wat in Nederland gangbaar is, maar

Naam: Dietrich (46) en Annegret (46) Vriesen

Plaats: Bocholt-Süderwick (Duitsland)

Bedrijf: Eierhandel met 25.000 kooikippen in twee stallen. Sinds februari 50.000 scharrelkippen in twee-etagevolièrestal met Natura 60. Ingebruikname tweede, identieke stal in juni. Gaan de twee kooistallen ombouwen.

PROFIEL

komt in Duitsland meer voor: eierhandel met eigen kippen. In die volgorde. Dietrichs opa, naar wie hij is vernoemd, begon in de jaren twintig een eierhandel. Eind jaren zestig startte Gerhard Vriesen, de tweede generatie, met eigen productie. Twee stallen met toen elk 27.000 kippen in kooien. In 1980 trad Dietrich toe tot het bedrijf dat hij en Annegret tien jaar later overnamen.

In 2000 bouwde Vriesen een nieuw pakstation. In 2003 verruilde hij de Moba 1500-sorteerder (15.000 eieren/uur) voor een Staalkat ECM 360 (36.000 eieren). De Aaltense fabrikant wilde graag leveren om in de buurt – Vriesen woont 15 km van Aalten – een machine aan klanten te kunnen laten zien. Vriesen kreeg de ECM, met allerlei technische snufjes, voor een 'schappelijke prijs'.

Meer eigen kippen

Vriesen verkoopt per jaar zo'n 40 miljoen eieren. Aan zelfstandige supermarkten, franchisenemers van supermarktketens en enkele kleinere eierhandelaren. Zijn afzet gaat in zuidelijke richting, tot in het Roergebied.

Tot voor enkele jaren betrof hij zijn eieren uit Duitsland en Nederland. Toen kwam

de verplichte stempeling van het land van herkomst. „Omdat afnemers de voorkeur gaven aan Duitse eieren, koop ik sindsdien alleen nog Duitse eieren.” Hij betreft nu eieren van vier pluimveehouders in Oost-Westfalen, 150 tot 200 km noordelijker. Een expediteur voert ze aan. Eén pluimveehouder brengt zelf zijn eieren.

Zijn leveranciers hebben kooikippen. Twee hebben ook scharrel-, vrije-uitloop- en biokippen. Omdat twee leveranciers gaan stoppen wegens het kooiverbod moest Vriesen nieuwe leveranciers vinden. Dat viel tegen. Mede hierom besloot hij tot meer eigen productie. „Het voordeel daarvan is dat ik directe controle heb over de productie. En extra vers kan leveren. De sorteermachine staat *in line* met de stallen. Ik kan 's middags eieren leveren die 's morgens zijn gelegd. Echt *Tagesfrisch*.”

Zelf scharrelkippen houden sluit ook goed aan bij de verschuiving in de vraag. Binnen een jaar is de afzet van groothandel Vriesen-Hof verschoven van 75 procent kooi, 15 procent scharrel, 9,5 procent uitloop en 0,5 procent bio naar 33 procent kooi, 48 procent scharrel, 14 procent uit-

De hennen kunnen scharrelen in de scharrelgang en zich van daaruit verticaal door een systeemstelling verplaatsen. Voor water, voer en legnesten. Gazen wanden scheiden de stal in afdelingen van maximaal 1.500 dieren. De hennen zijn Lohmann Browns omwille van de grote eieren

loop en 5 procent bio. Vriesen verwacht een verdere toename van het scharrelaandeel tot zo'n 80 procent, de rest uitloop en bio.

Vergunningen snel binnen

Aanvankelijk wilden Dietrich en Annegret 50.000 scharrelkippen gaan houden, genoeg voor de toenmalige afzet. Maar na de sterke prijsstijging van bouwgrondstoffen wijzigden ze hun plannen. Groter bouwen is per henplaats goedkoper. En meer scharrelkippen sluit beter aan bij de huidige en toekomstige afzet. De stallen vergden alles bij elkaar €35 investering per henplaats.

Het verkrijgen van de vergunningen verliep heel soepel. Met hulp van de pluimveeconsulent van de landbouwkamer in Münster en een planningsbureau werden de benodigde rapporten opgesteld waarin

onder meer de effecten van de uitbreiding op de emissie van NH₃, stof en geur werden vastgelegd. De bouwvergunning die hij in april 2008 had aangevraagd werd op 25 juli vergund. Dertien instanties, van het Veterinärarnst tot het waterschap, gaven groen licht. Mede omdat er in de omgeving weinig veehouderij is. Van omwonenden, die Vriesen van zijn plannen op de hoogte had gebracht, kwamen geen bezwaren.

In Duitsland zijn geen productierechten nodig. Wel moet de mestafzet zijn geregeld. Vriesen heeft daarvoor een contract gesloten met een mesthandelaar voor vijf jaar.

Zijn nieuwe pluimveestallen voldoen aan de eisen van KAT en – als eerste in Duitsland – ook aan die van QS, nieuw voor eieren. „KAT is bekend bij eierhandelaars en enkele inkopers. Maar het zegt de consument bijna niets. Die kennen QS wel, als kwaliteitssysteem voor vlees. Ik hoop met die bekendheid te kunnen meeliften.”

Ideaal voor ex-kooikippenhouders

De twee twee-etagegestallen, met gescheiden verdiepingen, meten 24 bij 74 meter. Nokhoogte 11, goothoogte 6,70 meter. Stallenbouwer Aginbo startte in augustus, begin februari konden de kippen in de eerste stal, volgens planning half juni in de tweede.

De stallen zijn opgebouwd met stalen spanten met daartussen betonplaten. Aan de achterkant zuigen 16 ventilatoren de lucht af die via pijpen tot boven de stal wordt afgevoerd. Die pijpen zitten in een ombouw die enkele meters hoger is dan de pijpen. Omdat dit niet optimaal functioneert, worden de luchtafvoerpijpen met 6 meter verlengd tot 14 meter hoogte.

Er zijn per stal zes rijen van het Natura 60-systeem met tussen de rijen om en om een scharrelgang en een controlegang (waar de kippen niet kunnen komen). Langs de controlegang zitten de voergoten en de systeemeieren rollen naar die kant. Daar doet het systeem een beetje 'kooiachtig' aan. Daarom is het volgens Vriesen een ideaal voliëresysteem voor ex-kooikippenhouders.

In de eerste stal had Vriesen de kippen tot 22 weken in het systeem opgesloten. Toen heeft hij de onderste etage opgedaan. „Ik was verbaasd dat 's avonds, na het dimmen van de verlichting, maar een stuk of 20 kippen niet in het systeem zaten.”

Dietrich Vriesen heeft vergunning tot 30 september om kooikippen te houden. Daarna gaat hij de kooistallen ombouwen. Met ook het Natura 60-systeem. Voor 7.000 tot 9.000 hennen per stal, afhankelijk van de opstelling. „Voor Pasen 2010 wil ik daar in scharreleieren produceren.”

Hans Bijleveld hans.bijleveld@reedbusiness.nl

Aan de kant van de controlegang heeft het Natura 60-voliëresysteem veel weg van een kooisysteem

Aan de achterkant zitten bij elke stal 16 luchtafvoerkanalen. Achter een ombouw voor het zicht

De hoofdtak was tot nu toe een eierhandel/pakstation. Verkoop: zo'n 40 miljoen eieren per jaar

In de tweede twee-etagestal wordt gewerkt aan de inrichting. Die moet eind mei klaar zijn